

21.08.2023

Asia/20

§ 507

Vammaisneuvoston asettaminen ja jäsenten nimeäminen

HEL 2021-008809 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti asettaa toimikaudekseen 2023–2025 vammaisneuvoston.

Vammaisneuvoston vaikuttaa kaupungin toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vammaisneuvoston tehtävänä on varmistaa vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia:

- tuomalla esiin vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden ja heidän perheidensä näkökulmaa ja tekemällä esityksiä, lausuntoja ja kannanottoja kaupungin muille toimijoille
- seuraamalla, että kaupunki kehittäessään palveluja huolehtii niiden riittävydestä ja soveltuvuudesta myös eri tavoin vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille
- edistämällä osaltaan palveluja ja osallistumismahdollisuuksia koskevaa viestintää sekä
- edistämällä Helsingin kaupungin sekä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden kanssa työskentelevien järjestöjen välistä yhteistyötä.

Työskentelytapoja kuvataan liitteenä olevassa vammaisneuvoston toimintasäännössä. Vammaisneuvosto tekee toimikausittain toimintasuunnitelman ja raportin kaupunginhallitukselle.

Samalla kaupunginhallitus nimesi yhteisöt, jotka nimeävät vammaisneuvostoon jäsenen ja tälle tarvittavan määrän varajäseniä seuraavasti:

Helsingin Kuuloyhdistys ry
Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Kehitysvammatuki 57 ry
Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry

Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Helsingin Reumayhdistys ry
Mielenterveysyhdistys HELMI ry
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö sr
Kynnys ry

Kaupunginhallitus nimesi vammaisneuvoston muut jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä seuraavasti:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
1. Kok.Jari Mönkkönen	Jaana Argillander
2.Vihr. Kristiina Karhos	Vesa Virri
3.SDP Eva-Maria Asukas	Mika Taberman
4.Vas.Sirpa Puhakka	Orjo Pättiniemi
5. PS Marko Joensuu	Riikka Virta

Lisäksi kaupunginhallitus nimesi vammaisneuvoston puheenjohtajaksi Sirpa Puhakan. Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, joka on järjestöjen edustaja. Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan toimintaa valmisteleavan työvaliokunnan, johon kuuluvat neuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi neljä neuvoston jäsentä.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti:

- kehottaa kaupunginkansliaa vastaamaan vammaisneuvoston ja sen työvaliokunnan valmistelu- ja sihteeritehtävistä, viestinnästä ja kokous- ja muista toiminnan kannalta tarpeellisista järjestelyistä jäsen- ten erityistarpeet huomioiden
- oikeuttaa vammaisneuvoston tehtäväkokonaisuuden kannalta keskeiset keskushallinnon ja toimialojen viranhaltijat ja työntekijät osallistumaan vammaisneuvoston kokouksiin
- kehottaa keskushallintoa ja toimialoja nimeämään kokouksiin osallistuvat pysyväisluonteiset asiantuntijat
- kehottaa keskushallintoa myöntämään vammaisneuvostolle toimintamäärärahan tehtäviensä hoitamista varten.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että vammaisneuvoston kokouksiin jäsenenä tai varajäsenenä sekä työvaliokunnan kokouksiin osallistuville maksetaan luottamushenkilöiden taloudellisia periaatteita soveltaen:

21.08.2023

Asia/20

- kokouspalkkiota
- ansionmenetyksen ja lastenhoidon korvausta
- korvausta avustajan käyttämisestä, jos henkilö tarvitsee vammansa vuoksi avustajaa kokoukseen tai siihen valmistautumiseen
- matkakustannusten korvausta, jos henkilö ei vammansa vuoksi kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että korvataan matkakustannukset vammaisneuvoston kokouksissaan erikseen päätetyn mukaisesti neuvoston virallisiin edustamistehtäviin osallistuville, jos henkilö ei vammansa vuoksi kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä.

Lisäksi kaupunginhallitus vahvisti liitteenä 1. olevan toimintasäännön, merkitsi tiedoksi liitteenä 2. olevan vammaisneuvoston toimintakertomuksen ja arviointiraportin kaudelta 2021–2023 sekä kehotti vammaisneuvostoa huomiomaan sopivaksi katsomiltaan osin edellisen kauden toimintakertomusta ja arviointiraporttia kauden 2023–2025 toiminnan suunnittelussa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, Kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Tiina Lappalainen, Asiantuntija, puhelin: 310 36086
tiina.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vammaisneuvosto toimintasääntö 2023-2025
- 2 Vammaisneuvoston raportti toimikaudelta 2021-2023

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut henkilöt
ja yhteisöt

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vaikuttamistoimielimet

Vammaisneuvosto on kuntalaissa asetettavaksi säädetty vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on edistää edustamansa ryhmän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Vaikuttamistoimielimet ovat edustamansa ryhmän kuulemis- ja vaikuttamiskanavia. Ne täydentävät muita vaikuttamiskeinoja ja välittävät ryhmän näkemykset kunnan päätöksentekoon.

Vaikuttamistoimielimet ovat osa Helsingin osallisuustyötä, jonka pääperiaatteet ovat yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen, omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen sekä yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luominen.

Vaikuttamistoimielimet eivät ole kuntalain mukaisia kunnan toimielimiä. Näille ei voi siirtää toimivaltaa eivätkä ne voi tehdä hallintopäätöksiä. Toimielimen toimintaan ei myöskään sovelleta suoraan hallintosäännön määräyksiä.

Kokoonpano

Kuntalain mukaan vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Jäsenten valinnassa olisi hallituksen esityksen (HE 268/2014) mukaan kiinnitettävä huomiota vammaisten henkilöiden omaan osallistumiseen neuvostotyöhön. Kokoonpanossa tulisi huomioida se, että enemmistö neuvoston jäsenistä valitaan edellä mainitusta ryhmästä.

Vaikuttamistoimielinten jäsenet eivät ole kunnan luottamushenkilöitä. Kokoonpanoon ei suoraan sovelleta tasa-arvolain kunnan toimielimiä koskevia sukupuolikiintiötä, mutta järjestöjä kehoitetaan kiinnittämään huomiota sukupuolten tasa-arvoon nimetessään varsinaisia ja varajäseniä. Osallistumisen ja avoimuuden edistämiseksi ja yhteistyöverkostojen vahvistamiseksi saman henkilön tulisi olla edustajana korkeintaan kahdeksan vuotta.

Vammaisneuvoston on tarkoitus muodostua kymmenestä vammais- tai pitkäaikaissairausyhdistysten nimeämästä jäsenestä ja viidestä valtuustoryhmien nimeämästä jäsenestä. Vammaisyhdistysten nimeämät jäsenet ja varajäsenet edustavat eri ikäisiä kaupunkilaisia, joilla on erilaisia toimintakyvyn rajoitteita sekä heidän omaisiaan.

Eri vammairyhmiä edustavien yhdistykset edustavat kuulovammaisia, näkövammaisia, liikkumisesteisiä, kehitysvammaisia, mielenterveys-

kuntoutujia, neurologisia toimintarajoitteita, pitkäaikaissairauksia, vammaisia lapsia ja nuoria sekä vammaisten ihmisoikeusjärjestöä.

Nimetyt yhdistykset vastaavat vamma- ja pitkäaikaissairausryhmää edustavan edustajan ja varaedustajan nimeämisestä vammaisneuvoston jäseneksi sekä tukevat viestintää vammaryhmää edustavien yhdistysten välillä ja sisällä.

Vammaisneuvostoon valitaan myös viisi luottamushenkilötaustaista jäsentä, joiden osallistuminen on tarpeen vammaisneuvostossa käydyn keskustelun ja näkemysten välittämiseksi päätöksentekoon ja valtuustoryhmille.

Valtuustokauden vaihtuessa kaupunki on kuullut helsinkiläisiä vamma- ja pitkäaikaissairausyhdistyksiä vammaisneuvostoon nimettävistä yhdistyksistä järjestämällä kuulemistilaisuuden ja Kerro kantasi –kyselyn sekä käynyt vuoropuhelua yhdistysten kanssa. Valtuustokauden jatkuessa kaupungille ei ole esitetty vammaryhmiä edustavien yhdistysten muutostarvetta. Myös pitkäjänteisen työskentelyn jatkuvuuden näkökulmasta vammaisneuvosto on arvioinut, että kahden vuoden jälkeen ei ole tarkoituksenmukaista ehdottaa vammaryhmiä edustavien yhdistysten muutoksia.

Vammaisneuvostossa kuulovammaisia edustaa Helsingin kuuloyhdistys ry, näkövammaisia Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry, liikkumisesteisiä Helsingin Invalidien yhdistys ry, kehitysvammaisia Kehitysvammaatuki 57 ry, neurologisia toimintarajoitteita Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry, Mielenterveyssektorin helsinkiläisten yhdistysten verkostoa edustaa Mielenterveysyhdistys Helmi ry. Vammaisia lapsia ja nuoria edustaa Vammaisten lasten ja nuorten Tukisäätiö sr sekä vammaisten ihmisoikeusjärjestöä Kynnys ry. Pitkäaikaissairauksien yhdistysten ryhmää edustaa kaksi yhdistystä, Pääkaupunkiseudun Hengitys ry sekä Helsingin Reumayhdistys ry.

Nimetyt yhdistykset vastaavat vamma- ja pitkäaikaissairausryhmää edustavan edustajan ja varaedustajan nimeämisestä vammaisneuvoston jäseneksi sekä tukevat viestintää vammaryhmää edustavien yhdistysten välillä ja sisällä.

Vammaisneuvostoon valitaan myös viisi luottamushenkilötaustaista jäsentä, joiden osallistuminen on tarpeen vammaisneuvostossa käydyn keskustelun ja näkemysten välittämiseksi päätöksentekoon ja valtuustoryhmille.

Vammaisneuvoston puheenjohtaja on luottamushenkilötaustainen. Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, joka on järjestöjen edustaja.

Edellisen kauden asettamispäätöksessä vammaisneuvostoa pyydettiin arvioimaan vammais- ja vanhusneuvostoissa poikkeuksellisesti kaudella 2021-2023 käytössä ollutta kahden varapuheenjohtajan (toinen luottamushenkilö ja toinen järjestöedustaja) käytäntöä. Vammaisneuvosto katsoi arvioinnissa, että kahden varapuheenjohtajan käytäntö on ollut hyvä ja toimiva. Vammaisneuvosto toteaa arvioinnissa, että puheenjohtajistossa tulee olla järjestöedustaja, jonka vammaisneuvosto itse valitsee keskuudestaan.

Vanhusneuvosto katsoi omassa vastaavassa arvioinnissaan, että yksi varapuheenjohtaja on riittävä ja hänen tulee olla järjestöedustaja, jonka neuvosto itse valitsee keskuudestaan.

Ottaen huomioon yleisesti kaupungin toimielimissä oleva yhden varapuheenjohtajan käytäntö ja toimielimissä oleva selkeä käytäntö kokouksen puheenjohtajan valinnasta tilanteisiin, joissa sekä varsinainen puheenjohtaja, että varapuheenjohtaja ovat estyneitä, katsotaan riittäväksi nimetä myös vammaisneuvostoon vain yksi varapuheenjohtaja, joka on järjestöjen edustaja.

Vammaisneuvoston kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus tarvittavilla keskushallinnon ja toimialojen edustajilla, jotka eivät kuitenkaan ole neuvoston jäseniä. Kokonaisuuden tuntevan toimialan henkilöstön pysyvä läsnäolo kokouksissa on neuvoston toiminnan kannalta välttämätöntä. Keskushallinto ja toimialat nimeävät neuvoston toimintaan osallistuvat henkilöt.

Toimintaedellytykset

Vammaisneuvoston välittömät toimintaedellytykset turvataan muun muassa kokoustilojen, kokousten järjestämisen, kokouskustannusten ja kokousasioiden valmistelun sekä kokouksen sihteeritehtävien osalta.

Vammaisneuvoston työvaliokunta valmistelee kokouksia, suunnittelee neuvoston toimintaa ja valmistelee vammaisneuvostossa päätettäviä lausuntoja, kannanottoja ja esityksiä. Vammaisneuvoston työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä neljä jäsentä. Työvaliokunnasta vähintään puolet koostuu järjestöjen edustajista. Vammaisneuvoston sihteeri toimii työvaliokunnan sihteerinä.

Vammaisneuvosto on ehdottanut toiminnan arviointiraportissaan 2021–2023, että neuvoston toiminnan rinnalle perustettujen teemaryhmien kokouksista maksettaisiin myös kokouspalkkiota. Kaupunginvaltuusto on päättänyt luottamushenkilöiden taloudellisten etuisuuksien periaatteista 23.6.2021 § 213, jonka mukaan toimivaltaisen toimielimen asettaman toimikunnan, neuvottelukunnan, vaikuttamistoimielimen tai muun vastaavan kokouspalkkio, jos asettamispäätöksessä todetaan tätä pää-

töstä sovellettavan, on 160 euroa (puheenjohtaja) ja 140 euroa. Vammaisneuvoston varsinaisten kokousten lisäksi kokouspalkkioita maksetaan vammaisneuvoston työvaliokunnan kokouksista. Käytäntö on yhtenevä vanhusneuvoston kanssa.

Vammaisneuvoston jäsenille maksetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien mukaisia tiettyjä palkkioita ja korvauksia. Vaikuttamistoimielinten jäsenten kokouspalkkio on puheenjohtajan osalta 160 euroa ja jäsenen ja varapuheenjohtajan osalta 140 euroa. Lisäksi kokoukseen osallistuville jäsenille ja/tai vara- jäsenille maksetaan tarvittaessa luottamushenkilöiden taloudellisten periaatteiden mukaista ansionmenetyksen korvausta, joka on suuruudeltaan enintään 37 euroa tunnilta. Menettelyllä varmistetaan, että vaikuttamistoimielimet voivat kokoontua myös työaikana.

Yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi vammaisneuvoston jäsenille maksetaan korvauksia avustajan palkkaamisesta aiheutuneista kustannuksista. Kustannuksia korvataan enintään viideltä tunnilta kokousta kohden. Avustajalle maksettavan tuntipalkkion määrä on enintään 23 euroa. Lisäksi maksettaisiin matkakustannusten korvausta taksi- tai invataksikuluista niissä tapauksissa, kun neuvottelukunnan jäsen tai kokoukseen osallistuva varajäsen ei vammansa vuoksi kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä. Edellisen periaatteen mukaisesti kokousmatkojen lisäksi korvataan vammaisneuvoston kokouksissa erikseen sovitut vammaisneuvoston edustamiseen ja tehtäviin liittyvät matkakulut. Muita luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien mukaisia korvauksia ei maksettaisi.

Vammaisneuvoston työvaliokunnan kokouksista maksetaan korvaus edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti.

Vaikuttamistoimielinten määrärahat myöntää kaupunginkanslia toimielinten toimintakustannuksiin varatuista määrärahoista. Määrärahan on tarpeen mukaan tarkoitus vastata suuruudeltaan aikaisemmin vaikuttamistoimielimille myönnettyä määrärahaa.

Määrärahan suuruudessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon yhdenvertaisuuslain edellyttämä yhdenvertaisuuden edistäminen ja kohtuullisten mukautusten aiheuttamat kustannukset vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi. Vaikuttamistoimielinten kokouskustannukset maksetaan tarjoiluiden ja muiden vastaavien kustannusten osalta vaikuttamistoimielimen määrärahoista. Kaupunginkanslia huolehtii toimielinten kokouksia varten tarvittavien kokoustilojen varaamisesta ja muista kokousjärjestelyistä sekä vastaa kokousasioiden valmistelusta ja kokouksen sihteeritehtävistä.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI93 2001 1800 2050 59
Alv.nro
FI02012566

21.08.2023

Asia/20

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, Kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Tiina Lappalainen, Asiantuntija, puhelin: 310 36086
tiina.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vammaisneuvosto toimintasääntö 2023-2025
- 2 Vammaisneuvoston raportti toimikaudelta 2021-2023

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut henkilöt
ja yhteisöt

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus